

Чміль Анатолій Іванович,
доктор технічних наук, професор, завідувач
кафедри університетської та професійної освіти
і права ДВНЗ
«Університет менеджменту освіти»;

Коваль Лариса Євгенівна,
старший викладач кафедри педагогіки і
психології професійної освіти Інституту
післядипломної освіти інженерно-педагогічних
працівників (м. Донецьк) ДВНЗ
«Університет менеджменту освіти»

КРИТЕРІЙ, ПОКАЗНИКИ ТА РІВНІ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЙСТРІВ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Анотація. У статті розглядаються підходи до індивідуалізації професійного розвитку майстрів виробничого навчання засобами інформаційних технологій на курсах підвищення педагогічної кваліфікації. Визначено поняття «професійний розвиток педагога», виділено основні критерії, показники та рівні індивідуалізації професійного розвитку майстра виробничого навчання. Розглянуто сприятливі умови для врахування та розвитку індивідуальних якостей педагога, його внутрішнього потенціалу. З'ясовано роль інформаційних технологій в індивідуалізації професійного розвитку майстра виробничого навчання. Розглянуто структуру електронних навчально-методичних комплексів, а також дидактичні вимоги до них.

Ключові слова: професійний розвиток, інформаційні технології, електронний навчально-методичний комплекс, професійна компетентність майстра виробничого навчання.

Чміль Анатолій Іванович,
Коваль Лариса Євгенівна

КРИТЕРИИ, ПОКАЗАТЕЛИ И УРОВНИ ИНДИВИДУАЛИЗАЦИИ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ МАСТЕРОВ ПРОИЗВОДСТВЕННОГО ОБУЧЕНИЯ СРЕДСТВАМИ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

Аннотация. В статье рассматриваются подходы к индивидуализации профессионального развития мастеров производственного обучения средствами информационных технологий на курсах повышения педагогической квалификации. Определено понятие «профессиональное развитие педагога», выделены основные критерии, показатели и уровни индивидуализации профессионального развития мастера производственного обучения. Рассмотрены благоприятные условия для учета и развития индивидуальных качеств педагога, его внутреннего потенциала. Выяснена роль информационных технологий в индивидуализации профессионального развития

мастера производственного обучения. Рассмотрена структура электронных учебно-методических комплексов, а также дидактические требования к ним.

Ключевые слова: профессиональное развитие, информационные технологии, электронный учебно-методический комплекс, профессиональная компетентность мастера производственного обучения.

**Chmil Anatoliy Ivanovich,
Koval Larisa Yevgenivna**

CRITERIA, INDICATORS AND LEVELS INDIVIDUALIZATION OF PROFESSIONAL DEVELOPMENT IN MASTERS OF INDUSTRIAL TRAINING BY MEANS OF INFORMATION TECHNOLOGIES

Abstract. *The questions customize criteria and indicators levels to individualization of professional development in masters of industrial training by means of information technologies on refresher courses. Definition of «professional development of the teacher», and the main criteria, indicators and levels customize professional development masters of industrial training. Considered favorable conditions for keeping and developing the individual qualities of the teacher, his inner potential. The role of information technology in the customize professional development masters of industrial training. The structure of electronic teaching materials as well as didactic requirements for them.*

Key words: *professional development, information and communication technology, electronic textbook, E-training complex, professional competence of teachers.*

Постановка проблеми

Діяльність педагога в сучасних умовах наповнюється якісно новим змістом, що пояснюється ускладненням соціальних та виховних функцій, реалізацією комплексного підходу до процесів навчання, виховання та розвитку, гуманізацією всіх аспектів життя навчального закладу. Особистісний підхід ставить у центр сучасної освітньої системи розвиток усієї цілісної сукупності якостей особистості: знань, умінь і навичок, способів розумових дій, самоврядного механізму особистості, сфери естетики і моральності, а також дієво-практичної сфери. Міра цього розвитку проголошується головним результатом освіти, критерієм якості роботи педагога, вихователя. Отже, сучасний педагог повинен володіти не тільки системою професійних знань та умінь, а й професійно важливими властивостями індивідуальності й якостями особистості.

Актуальність проблеми дослідження. Професійний розвиток майстра виробничого навчання є важливою складовою післядипломної педагогічної освіти. Безперервність професійного розвитку є необхідною для професійного та особистісного індивідуального досвіду педагога. Тож у системі післядипломної освіти особливу увагу необхідно приділити індивідуалізації професійного розвитку педагогів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Професійний розвиток педагога є предметом вивчення багатьох дослідників, а саме: українських (І. Зязюн, В. Моляко, В. Паламарчук, Н. Тарасевич, В. Семиченко та

ін.), російських (М. Поташнік, Л. Мітіна, Л. Смолова та ін.), зарубіжних (Е. Хойлі, П. Вілсон, Д. Майерс, Дж. Гудлед, Е. Харгрівз та ін.), у працях яких розкрито сутність поняття професійного розвитку педагога, висвітлено шляхи та умови вдосконалення професійної компетентності. Проблеми вдосконалення професійного розвитку педагогічних кадрів на курсах підвищення кваліфікації проаналізовано в працях Н. Ничкало, І. Воротникової, І. Неговського, М. Войцехівського, О. Пехоти та ін. У дослідженнях цих та інших науковців зроблено спроби розкрити сутність поняття «професійний розвиток педагога» і визначити його складові. Аналіз літератури дає можливість констатувати, що проблема індивідуалізації професійного розвитку педагога є водночас досить актуальною й складною для вирішення.

Необхідність досліджуваної проблеми пов'язана також з відмінностями у підходах до індивідуалізації навчального процесу як педагогічного явища, з різноманітністю класифікацій форм і недостатністю досліджень змісту і методики організації індивідуалізованої навчальної роботи в умовах підвищення кваліфікації, особливо у викладанні дисциплін педагогічного циклу.

Учені пропонують різні варіанти індивідуалізації навчання. М. Анцибор, А. Граніцький, П. Решетніков, Л. Сьоміна, І. Унт, О. Сундукова, В. Шадріков розглядають індивідуалізацію як форму організації навчання, О. Асмолов, О. Бударний, О. Гребенюк, А. Кірсанов, М. Махмутов, Н. Промоторова, Є. Рабунський — як особливий дидактичний принцип, В. Гладкіх, Є. Клімов, І. Душніков, М. Рожков визначають її як засіб підвищення ефективності навчання і формування індивідуального стилю діяльності, В. Беспалько, Г. Селевко, В. Сластенін розглядають індивідуалізацію як особливу педагогічну технологію. Однак сутність індивідуалізації навчання стосовно професійної підготовки вивчено недостатньо.

Метою статті є визначення поняття «професійний розвиток педагога» і критеріїв, показників та рівнів, що впливають на його розвиток.

Відповідно до мети поставлено такі **завдання**: визначити поняття «професійний розвиток педагога»; виділити основні критерії, показники та рівні індивідуалізації професійного розвитку майстра виробничого навчання; з'ясувати роль інформаційних технологій в індивідуалізації професійного розвитку інженерно-педагогічного працівника ПТНЗ.

Виклад основного матеріалу

Професіоналізм — це вміння виконувати стандартні професійні завдання. О. Анісімов виділяє такі рівні професійної діяльності: становлення діяльності; успішне виконання фіксованої норми; виконання норми з адекватною рефлексією; рефлексивний супровід дії з фіксацією проблеми і коригуванням норми; співучасть у постановці або знятті проблем; повна рефлексивна самоорганізація¹.

На думку Б. Герасимова, рівень професіоналізму педагога пов'язаний з трьома групами факторів: з існуванням індивідуальних особливостей та їх коригуванням у процесі життєдіяльності; із упровадженням педагога в соціально-культурне середо-

¹ Анисимов О. С. Акмеологическая парадигма / О. С. Анисимов. — М., 2007. — 762 с.

вище; з демонстрацією оперування соціокультурними нормами в навчально-виховному процесі³.

Формування професіоналізму відбувається по трьох основних напрямках:

1) зміна всієї системи діяльності, її функцій і ієрархічної будови. У ході вироблення відповідних трудових навичок відбувається рух особистості по щаблях професійної майстерності, розвивається специфічна система способів виконання діяльності — формується особистісний стиль діяльності;

2) зміна особистості суб'єкта, що виявляється як у зовнішньому вигляді (моториці, мовленні, емоційності, формах спілкування), так і у формуванні елементів професійної свідомості (професійної уваги, перцепції, пам'яті, мислення, емоційно-вольової сфери), що може розглядатися як становлення професійного світогляду;

3) зміна відповідних компонентів установки суб'єкта стосовно об'єкта діяльності, що виявляється: у когнітивній сфері — у рівні поінформованості про об'єкт, ступеня усвідомлення його значимості; в емоційній сфері — в інтересі до об'єкта, у схильності до взаємодії з ним і задоволеності від цього, незважаючи на труднощі; у практичній сфері — в усвідомленні своїх можливостей впливу на об'єкт.

Унаслідок цього установка суб'єкта впливати на об'єкт замінюється на потребу у взаємодії, що дає підстави говорити про становлення професійної культури⁵.

Виходячи з досліджень І. Фельдмана, можна виділити такі показники професіоналізму майстра виробничого навчання⁶: вміння органічно поєднувати свою інформаційну функцію як педагога з функціями прогнозування та управління процесом розвитку і виховання особистості учня; творче ставлення до своєї діяльності, до оволодіння вміннями та навичками вивчення й узагальнення педагогічного досвіду найкращих педагогів; вміння бачити в учневі не тільки об'єкт, а й суб'єкт дії, що неоднозначно ставиться до навколишнього світу і до самої діяльності, організовуваної майстром виробничого навчання, а також до його особистості.

Виходячи із сутності професійного розвитку майстра виробничого навчання, можна виділити в його структурі три взаємопов'язані компоненти: рефлексивний, діяльнісно-продуктивний і мотиваційний.

Рефлексивний компонент містить усю суму знань людини про себе як суб'єкта певної професійної діяльності, що передбачає ще й знання про сутнісні особливості цієї професійної діяльності, її вимоги до особистості професіонала, а також знання професійного еталона (образу ідеального педагога), з ким людина постійно порівнює себе в процесі самопізнання і до чого прагне у своєму професійному розвитку. Показниками цього компонента є: вміння давати самооцінку власній діяльності та вміння сприймати чужу думку і синтезувати спільне рішення проблеми з урахуванням різних точок зору.

Діяльнісно-продуктивний компонент є комплексом умінь, необхідних для вирішення проблеми своєї відповідності професійному еталону.

³ Герасимов Б. Н. Управление качеством: учеб. пособие / Б. Н. Герасимов, Ю. В. Чуриков. — М. : ИНФРА-М, 2011. — С. 304.

⁵ Митина Л. М. Профессиональное развитие и здоровье педагога: проблемы и пути решения / Л. М. Митина // Вестник образования России. — 2005. — № 7. — С. 48–58.

⁶ Фельдман И. Л. Критерии, показатели и уровни развития профессионального самопознания в структуре Я-концепции педагога / И. Л. Фельдман // Известия Тульского государственного университета. — 2010. — № 1. — С. 281–289. — (Серия «Гуманитарные науки»).

Цей компонент характеризує інтелектуальну компетентність і творчість майстра виробничого навчання, його вміння вирішувати професійні завдання. Його показниками є такі: активності залучення до інтелектуальної діяльності і прагнення до вирішення проблемних ситуацій; володіння предметними знаннями та їх застосування в широкому спектрі ситуацій; уміння розпізнавати і фіксувати проблему, схвалювати продумане аргументоване рішення; знання своїх інтелектуальних якостей; уміння планувати і коригувати власну інтелектуальну діяльність; здатності створювати нові продуктивні ідеї і використовувати нестандартні способи діяльності.

Мотиваційний компонент передбачає спрямованість особистості до професійного самопізнання, яке сприяє професійному зростанню, розвитку особистості як суб'єкта педагогічної діяльності, її поступу на шляху до професійної майстерності. Його показники — це показник ступеня емоційного стану; показник активності залучення до професійного співробітництва; показник мотивації до професійного співробітництва; показник мотивації до професійного розвитку.

Ступінь вираженості критерію визначається за трьома рівнями: високий, середній, низький.

Для оцінювання професійного розвитку майстрів виробничого навчання було обрано такі методи: анкетування; тести на визначення емоційного стану групи і загальногрупової мотивації; аналіз продуктів самостійної та колективної творчої діяльності; експертна оцінка виконання завдань конкурсів професійної майстерності; експертна оцінка продуктів творчої діяльності майстрів виробничого навчання (проектів уроків виробничого навчання, портфоліо навчальних проектів, навчальних ситуацій, повідомлень тощо).

Результативними формами сприяння індивідуалізації професійного розвитку майстрів виробничого навчання на курсах підвищення кваліфікації є такі: лекційно-практичні заняття, семінари, ділові ігри, соціально-психологічні тренінги тощо. Сприятливі умови для врахування та розвитку індивідуальних якостей майстра виробничого навчання, його внутрішнього потенціалу створює індивідуалізація професійної підготовки на курсах підвищення кваліфікації засобами інформаційних технологій. Стрімкий розвиток обчислювальної техніки та розширення її функціональних можливостей дає змогу широко використовувати комп'ютери на всіх етапах навчального процесу: під час лекцій, практичних і лабораторних занять, під час самопідготовки й для контролю та самоконтролю рівня засвоєння навчального матеріалу. Нині вже є електронна база навчальних посібників, підручників, методичних комплексів, навчальних програм з відповідним методичним матеріалом, необхідним педагогу.

Електронний навчально-методичний комплекс (ЕНМК) — це інформаційно-освітній ресурс, у якому пропонується настанова користувачеві, висвітлюється зміст навчального курсу, пропонується комплекс тестових і практичних завдань, тренувальних вправ, лабораторних, контрольних і залікових робіт, рекомендацій для самооцінювання і саморозвитку.

Вивчення наукових джерел та досвід розроблення й використання ЕНМК у навчально-виховному процесі на курсах підвищення педагогічної кваліфікації підтвердив правильність обраних нами підходів до визначення його компонентів: аотація; перелік модулів і тематичні плани; навчальний посібник (у формі інтерактивної комп'ютерної програми; інтернет-ресурсу); методичні рекомендації та завдання до

практичних занять; питання до обговорення на семінарських заняттях; методичні рекомендації та завдання для виконання самостійної роботи слухачів; наочні матеріали; тести для самоперевірки знань; глосарій; список рекомендованої літератури з гіперпосиланнями до електронної бібліотеки інституту та на інтернет-ресурси; методичні рекомендації щодо використання цього комплексу; допомога.

Дидактичні вимоги до електронних навчально-методичних комплексів полягають у такому²:

1. Здатність забезпечити вищий рівень реалізації таких традиційних вимог, як науковість навчання, його доступність, проблемність, наочність, активність і свідомість слухачів курсів підвищення кваліфікації у процесі навчання, систематичність і послідовність навчання, міцність засвоєння знань, єдність освітніх, розвивальних і виховних функцій навчання.

2. Електронні навчально-методичні комплекси повинні забезпечувати виконання вимог індивідуальності, інтерактивності й адаптивності навчання.

3. Системність і структурно-функціональна зв'язаність подання навчального матеріалу в ЕНМК.

4. Забезпечення повноти (цілісності) і безперервності дидактичного циклу навчання.

Проектування педагогічно ефективних електронних навчально-методичних комплексів неможливе без врахування психологічних аспектів взаємодії суб'єкта з комп'ютером.

У дослідженнях М. Ястребова запропоновано дві групи психологічних вимог до електронних підручників, що входять до структури ЕНМК⁷:

1. Подання навчального матеріалу повинне відповідати не лише вербально-логічному, а й сенсорно-перцептивному та репрезентативному рівням когнітивного процесу, тобто будуватися з урахуванням особливостей таких пізнавальних психічних процесів, як сприйняття (переважно зорове, а також, хоча і значно меншою мірою, слухове й дотикове), увага (його стійкість, концентрація, перемикавання, розподіл і обсяг), мислення (теоретичне понятійне, теоретичне образне, практичне наочно-образне, практичне наочно-дієве), уява, пам'ять (миттєва, короткочасна, оперативна, довготривала, явище заміщення інформації в короткочасній пам'яті) тощо.

2. ЕНМК повинен забезпечувати умови комфортної, продуктивної й безпечної для здоров'я праці користувача (ергономічні вимоги).

Реалізація цих вимог може бути досягнута найрізноманітнішими прийомами й способами. На теперішньому етапі вона здійснюється здебільшого на інтуїтивному рівні. Потрібен перехід до науково обґрунтованої реалізації психологічних вимог. Необхідна спільна робота психологів, педагогів і програмістів.

Застосування електронного навчально-методичного комплексу в процесі психолого-педагогічної підготовки слухачів на курсах підвищення професійної кваліфікації є системою організації психолого-педагогічної підготовки, яка містить такі компоненти:

² Башмаков А. І. Розробка комп'ютерних підручників і навчальних систем / А. І. Башмаков, І. А. Башмаков. — М. : Філін, 2003. — 616 с.

⁷ Ястребов М. І. Електронний підручник – компонент сучасного освітнього середовища / М. І. Ястребов, О. О. Полях // Вісник Національного технічного університету України «КПІ». — 2010. — № 40. — С. 161–164. — (Серія «Радіотехніка. Радіоапаратобудування»).

- концептуальний компонент, який містить складові, визначені змістом професійної підготовки (нормативні документи, освітньо-професійні програми, які визначають навчальні програми, на яких ґрунтується зміст електронного навчально-методичного комплексу);

- змістовий компонент психолого-педагогічної підготовки, який модифіковано з урахуванням цілей удосконалення процесу навчання, які визначають систематизацію та узагальнення знань засобами електронного навчально-методичного комплексу;

- технологічний компонент психолого-педагогічної підготовки, який спроектовано з урахуванням декомпозиції цілей удосконалення процесу навчання на завдання, які визначають форми, методи навчання із застосуванням електронного навчально-методичного комплексу;

- оціночний компонент, що виконує моніторингову функцію, яка представлена тестовим контролем, самоконтролем із застосуванням інформаційних технологій і коригуванням знань⁴.

Запропоновано використовувати як загальнодидактичні методи, так і специфічні методичні прийоми (прецеденту та інформаційного ресурсу). Формами навчання на очному етапі навчання слухачів запропоновано залишити лекції, семінари та практикуми. Залежно від теми занять, згідно з класифікацією за характером взаємодії, форми навчання можуть бути: колективними, груповими, мікрогруповими або індивідуальними.

Навчальний процес організовано так, що 75–80% навчального матеріалу відводиться на самостійне опрацювання (заочний етап) з використанням електронного навчально-методичного комплексу з педагогіки і психології професійної освіти, інтегрованого навчання, проблемного навчання, новітніх інформаційних технологій під час самостійної навчальної діяльності майстра виробничого навчання. Для підвищення мотивації майстрів виробничого навчання — слухачів курсів підвищення кваліфікації, створення позитивної психологічної атмосфери, підвищення зацікавленості в навчальній діяльності, активізації творчого потенціалу всі завдання мають індивідуальний характер, містять елементи суперечності і новизни. Наприкінці кожної теми з метою самоконтролю подаються запитання й тестові завдання для самоперевірки знань. Підсумковий контроль проводиться за допомогою електронних тестових завдань з психолого-педагогічного курсу з автоматичним оцінюванням знань. В електронному навчально-методичному комплексі передбачено використання аудіо-, відеозасобів і наявність вільного доступу (on-line) до ресурсів відповідних кафедр, електронно-ресурсного центру, електронних бібліотечних фондів.

Використання гіпертекстової технології дає змогу досягти відповідності основним вимогам до електронних навчально-методичних комплексів: структурованості; зручності в обігу; наочності викладеного матеріалу.

⁴ Гуревич Р. С. Проектування, створення та використання електронних підручників // Теоретичні та методичні засади розвитку педагогічної освіти: педагогічна майстерність, творчість, технології: зб. наук. пр.; за заг. ред. Н. Г. Ничкало. — Х. : НТУ «ХПІ». — 2007. — С. 453–458.

Висновки

Таким чином, професійний розвиток — це активне якісне перетворення педагогом свого внутрішнього світу, внутрішня детермінація його активності, що забезпечує принципово новий спосіб професійної діяльності. Фактором професійного розвитку є внутрішнє середовище особистості, її активність, потреба в самореалізації. Рівень професіоналізму майстра виробничого навчання пов'язаний з трьома групами факторів: з існуванням індивідуальних особливостей та їх коригуванням у процесі життєдіяльності; із запровадженням педагога в соціально-культурне середовище; з демонстрацією оперування соціокультурними нормами в навчально-виховному процесі. Виходячи із сутності професійного розвитку майстра виробничого навчання, можна виділити в його структурі три взаємопов'язані компоненти: рефлексивний, діяльнісно-продуктивний і мотиваційний. Результативними формами сприяння індивідуалізації професійного розвитку майстрів виробничого навчання на курсах підвищення кваліфікації є такі: лекційно-практичні заняття, семінари, ділові ігри, соціально-психологічні тренінги тощо. Сприятливі умови для врахування та розвитку індивідуальних якостей майстра виробничого навчання, його внутрішнього потенціалу створює індивідуалізація професійної підготовки на курсах підвищення кваліфікації засобами інформаційних технологій, зокрема електронних навчально-методичних комплексів.

Перспективи подальших розвідок у цьому напрямі

Розробка електронних навчально-методичних комплексів з метою індивідуалізації професійного розвитку інженерно-педагогічних працівників на курсах підвищення кваліфікації; створення методичних рекомендацій щодо індивідуалізації професійного розвитку майстрів виробничого навчання засобами інформаційних технологій. Вивчення підходів до індивідуалізації професійного розвитку майстрів виробничого навчання засобами інформаційних технологій у системі післядипломної педагогічної освіти.

Список використаних джерел

1. Анисимов, О. С. Акмеологическая парадигма / О. С. Анисимов. — М., 2007. — 762 с.
2. Башмаков А. І. Розробка комп'ютерних підручників і навчальних систем / А. І. Башмаков, І. А. Башмаков. — М. : Філін, 2003. — 616 с.
3. Герасимов Б. Н. Управление качеством: учеб. пособие / Б. Н. Герасимов, Ю. В. Чуриков. — М. : ИНФРА-М, 2011. — С. 304.
4. Гуревич Р. С. Проектування, створення та використання електронних підручників // Теоретичні та методичні засади розвитку педагогічної освіти: педагогічна майстерність, творчість, технології : зб. наук. пр. ; за заг. ред. Н. Г. Ничкало. — Х. : НТУ «ХП». — 2007. — С. 453–458.
5. Митина Л. М. Профессиональное развитие и здоровье педагога: проблемы и пути решения / Л. М. Митина // Вестник образования России. — 2005. — № 7. — С. 48–58.
6. Фельдман И. Л. Критерии, показатели и уровни развития профессионального самопознания в структуре Я-концепции педагога / И. Л. Фельдман // Известия

Тулського державного університету. — 2010. — № 1. — С. 281–289. — (Серія «Гуманитарні науки»).

7. Ястребов М. І. Електронний підручник – компонент сучасного освітнього середовища / М. І. Ястребов, О. О. Полях // Вісник Національного технічного університету України «КПІ». — 2010. — № 40. — С. 161–164. — (Серія «Радіотехніка. Радіоапаратобудування»).

CRITERIA, INDICATORS AND LEVELS INDIVIDUALIZATION OF PROFESSIONAL DEVELOPMENT IN MASTERS OF INDUSTRIAL TRAINING BY MEANS OF INFORMATION TECHNOLOGIES

Deals with the highly topical issue of individualization of professional development in masters of industrial training by means of information technology. It was found that professional development — is an active teacher quality conversion of his inner world, inner determination by its activity, resulting in a fundamentally new way of professional activities.

Proved that professional development is a factor in the internal environment of the individual, his activity, the need for self-actualization. The level of professionalism in masters of industrial training associated with three groups of factors: the existence of individual characteristics and their correction in the life, with the introduction of the teacher in the socio-cultural environment, with demonstration of handling socio-cultural norms in the educational process.

The main areas of professional formation: the change of the whole system activity, its functions and hierarchical structure, changing the personality of the subject, which is found both in appearance and in the formation of the elements of professional consciousness, which can be seen as becoming a professional outlook, change the relevant parts of the plant subject in relation to the object of activity manifested in cognitive, emotional and practical fields. Considered indicators of professionalism in masters of industrial training.

Based on the nature of the professional development in masters of industrial training, emphasis in its structure three interrelated components: reflective, action-productive and motivational. It was found that favorable conditions for the incorporation and development individualization of professional development in masters of industrial training, his inner potential creates individualization of training courses for professional development of information technology. The structure of electronic materials as well as didactic requirements for them.